

Aerzoloterapia

Klinika Pneumonologii i Alergologii
Wieków Dziecięcego
Warszawski Uniwersytet Medyczny

Definicja

Aerozoloterapia

dostarczanie cząsteczek leku do dróg
oddechowych

lub

nawilżanie błony śluzowej dróg oddechowych

Zalety

pozwała na miejscowe uzyskanie większego stężenia danej substancji (10-20x) przy zmniejszeniu całkowitej dawki =

działa w miejscu procesu chorobowego (wyższa skuteczność, szybsze działanie)

+

zmniejsza ryzyko systemowych działań niepożądanych (duże bezpieczeństwo)

Wskazania do aerozoloterapii

- Infekcje górnych i dolnych dróg oddechowych (np. zespół krupy, zapalenie oskrzeli z obturacją)
- Astma
- Przewlekłe stany zapalne błony śluzowej górnych dróg oddechowych
- Mukowiscydoza
- Zakażenia grzybicze dróg oddechowych
- POChP

Przeciwwskazania do aerozoloterapii

- dotyczące samych leków podawanych tą drogą
- względne :
  - rozległe zmiany skórne wokół ust chorego, który musi korzystać z maseczki
  - rozległe (wrzodziejące) zmiany zapalne w obrębie jamy ustnej

AREOZOLE

Faza rozpraszająca

- gaz (powietrze atmosferyczne, tlen, helioks)

Faza rozproszona

- stała (dymy)
- ciekła (mgły)

Morfologia aerozoli:

- rozmiar cząstek
- kształt cząstek
- stężenie cząstek

Aerozole – wielkość cząstek

Średnica cząstek decyduje o depozycji :

MMAD (Mass Median Aerodynamic Diameter)

> 8 μm → jama ustna i część ustna gardła

5-8 μm → duże oskrzela

1-5 μm → oskrzeliki i drzewo pęcherzykowe

< 1 μm → nie osadzają się; frakcja wydychana

Depozycja

Wpływ na depozycję mają również

- **Uwarunkowania anatomiczne** (lewa vs prawa część drzewa oskrzelowego)
- **Uwarunkowania fizjologiczne** (oddychanie przez nos/usta, wiek)
- **Przepływ** (szybkość – płacz/bezdech)
- **Obecność patologii układu oddechowego** (obturacyja, nadreaktywność oskrzeli, VC)

Typy inhalatorów

- Inhalator ciśnieniowy z dozownikiem

+ komory inhalacyjne

- Inhalator suchego proszku

wiseGEEK

- Nebulizator

Inhalator ciśnieniowy z dozownikiem

pMDI

pressurized Metered Dose Inhaler

Komory inhalacyjnej

Komory inhalacyjne

- Ułatwiają technikę inhalacji leku z pMDI
- Zmniejszają efekt „zimnego freonu”
- Zwalniają prędkość aerozolu uwolnionego z pMDI
- Zatrzymują większe cząstki aerozolu (>10 μm) na ściankach
- Wpływają na zmniejszenie średnicy cząstek aerozolu

Zalecany sposób podawania leków u dzieci

Wiek	Preferowany sposób podania	Alternatywny sposób podania
Poniżej 4 lat	Podajnik MDI z odpowiednią przystawką i maseczką	Nebulizator z maseczką
4 – 5 lat	Podajnik MDI z odpowiednią przystawką i ustnikiem	Nebulizator z ustnikiem lub maseczką

KOMORY INHALACYJNE

ZALETY

- ▪ ↓ potrzeba koordynacji wdech-uwolnienie leku
- ▪ ↑ depozycja płucna leku
- ▪ ↓ depozycja ustno-gardłowa, ↓ działanie systemowe
- ↓ działania drażniące nośnika
- Dzieci, osoby niewspółpracujące

WADY

- Nieporęczność, dodatkowe urządzenie
- Zużywanie się
- ▪ Trudność z utrzymaniem czystości
- Różnorodność konstrukcji
- Dodatkowe koszty przy zakupie

MDI + KI- NAJCZĘSTSZE BŁĘDY

- Podanie kilku dawek leku do komory przed wykonaniem inhalacji
- Wydłużenie czasu pomiędzy podaniem leku do przedłużacza i inhalacją - kilkukrotne zmniejszenie dawki leku

Inhalator suchego proszku

DPI

Dry Powder Inhaler

DPI

Dostarczają lek do układu oddechowego
wskutek zainicjowanego przez pacjenta
wdechu

Nie wymagają skoordynowania czasu podania
leku z wykonaniem wdechu

DPI

Typy:

1. Jednodawkowe (np. Areolizer, Cyclohaler)
2. Wielodawkowe (np. Dysk, Diskhaler)
3. Wielodawkowe rezerwuarowe (np. Turbuhaler, Easyhaler)

DPI

Jednodawkowe

Pojedyncza dawka leku
zawarta w kapsułce
umieszczana jest
wewnątrz podajnika

- Wymagają wielu czynności wykonywanych przed inhalacją
- U niektórych pacjentów konieczność wykonania 2 inhalacji
- Pewność wykonania inhalacji

DPI

Wielodawkowe

Porcja leku po przekłuciu
zbiornika uwalniana jest
do komory

- Stałość dawkowania
- Mała wrażliwość na
różnice przepływów
generowane przez
chorych

DPI

ZALETY

- ↓ współpraca chory-inhalator, > 6-7 r.ż.

- Małe wymiary
- Dość stabilny lek
- Stosunkowo szybkie w użyciu

- Wskaźniki inhalacji: licznik dawek, efekty dźwiękowe, słodki posmak laktozy
- Brak rozpuszczalnika, ekologiczny

WADY

- Wymaga zastosowania dość silnego wdechu
- Kilka czynności przed inhalacją (1-dawkowe)
- Koszty

DPI

Ze względu na różne techniki inhalacji u pacjentów, którzy wymagają leczenia kilkoma lekami wziewnymi nie należy łączyć różnych typów inhalatorów np. pMDI z komorą inhalacyjną i ustnikiem + DPI rezerwuarowy

Nebulizatory

Pneumatyczne

- o pracy ciągłej (CON, *Continous nebulizer*)
- sterowane oddechem (BAN, *Breath Activated Nebulizer*)

Ultradźwiękowe

- niszczą strukturę GKS

Siateczkowe (membranowe – ang. *mesh nebulizer*)

Kiedy stosować nebulizację ?

1. konieczność podania leków dostępnych jedynie w nebulizacji (np. dornaza alfa, niektóre antybiotyki, sól hipertoniczna).
2. chorzy nieprzytomni lub nietolerujący innych form terapii
3. chory nie może wykonać odpowiednio silnego i głębokiego wdechu (przepływ wdechowy $>30-60$ l/min), gwarantującego poprawne używanie DPI lub pMDI-BA
4. chory nie toleruje pMDI, pMDI-BA lub DPI
5. chory (rodzic/opiekun dziecka) preferuje nebulizację.

NEBULIZATORY

ZALETY

-
- Stosowane w różnym wieku
  - Szeroki przedział dawek
  - Umożliwia zastosowanie antybiotyków, mukolityków, dornazy α

WADY

-
-
-
- Duże rozmiary, koszty
  - Zależność od źródła energii
  - Dość długi czas inhalacji
  - Czyszczenie, dezynfekcja
  - Zmienność dawki, niska ekspozycja płucna (konwencjonalne)
  - Negatywny wpływ na pewne leki
  - Hałas (pneumatyczne)

Inhalator – jaki wybrać?

- MMAD, % cząstek $<5 \mu\text{m}$ (optymalnie $>65\%$)
- Zużycie aerozolu – ml/min
- Objętość martwa $<2\text{ml}$
- Przepływ powietrza (AO):
  - do 5 r.ż. – 4l/min
  - >5 r.ż – 8l/min
- Gwarancja
- Głośność
- Możliwość pracy ciągłej

DZIĘKUJĘ